

Az éghajlatváltozás kezelése 2024-től nem értelmezhető pusztán külső környezeti tényezőként. Az IAF és az ISO közös állásfoglalása egyértelművé tette: az éghajlatváltozás figyelembevétele az irányítási rendszerek kötelező és auditálható eleme.

Az ISO irányítási rendszerszabványok – többek között az ISO 9001, ISO 14001, ISO 45001, ISO 27001, ISO 50001, ISO 22000, ISO 37001 és ISO 20000-1 – egységesen kiegészültek azzal az elvárással, hogy a szervezeteknek:

- a 4.1 pontban értékelniük kell az éghajlatváltozás relevanciáját a szervezeti környezetükben,
- a 4.2 pontban figyelembe kell venniük, hogy érdekelt feleiknek lehetnek éghajlatváltozással kapcsolatos követelményeik.

Ez a módosítás látszólag rövid, de stratégiai jelentőségű. **Nem környezetvédelmi programról szól, hanem vezetői döntéshozatalról.**

Mit jelent ez a gyakorlatban?

A követelmény nem deklarációt, hanem bizonyítható értékelést vár el.

Az auditorok 2024. április 1-jétől objektív bizonyítékokat keresnek arra vonatkozóan, hogy a szervezet:

- azonosította az éghajlatváltozásból eredő kockázatokat és lehetőségeket,
- meghatározta azok relevanciáját saját tevékenységeire,
- szükség esetén intézkedéseket, célokat és mérőszámokat vezetett be,
- figyelembe veszi az érdekelt felek elvárásait,
- vezetői szinten értékeli a témát (pl. vezetőségi átvizsgálás során).

Példák a követelmények gyakorlati teljesítésére

Az alábbi megoldások segíthetnek a megfelelés strukturált, auditálható biztosításában:

1. Szervezeti környezet elemzése (4.1)

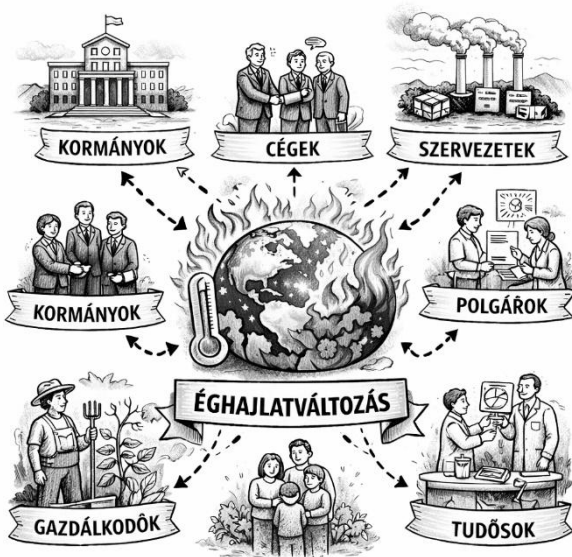
Példa:

- A stratégiai kockázatelemzésbe beépítésre kerül az éghajlatváltozás hatásvizsgálata.
- Ellátási lánc elemzés készül az extrém időjárási eseményekből fakadó fennakadásokra.
- Energiaköltség-kitettség és karbonintenzitás értékelése történik.

Objektív bizonyíték lehet:

- frissített SWOT-elemzés,
- kockázati nyilvántartás,
- vezetőségi jegyzőkönyv.

2. Érdekeltek követelményei (4.2)

Példa:

- Megrendelői tenderkövetelmények fenntarthatósági elvárásainak dokumentált értékelése.
- ESG vagy karbonlábnyom adatszolgáltatási kötelezettségek beazonosítása.
- Munkavállalói elvárások felmérése (pl. zöld munkahelyi gyakorlatok).

Objektív bizonyíték lehet:

- érdekelt fél mátrix frissítése,
- szerződéses követelmények nyilvántartása,
- kommunikációs terv.

3. Célok és intézkedések meghatározása

Példa:

- Energiafelhasználás csökkentési cél kitűzése.
- Beszállítói kiválasztási kritériumok módosítása fenntarthatósági szempontokkal.
- Digitalizációs projektek indítása a papírfelhasználás csökkentése érdekében.

Objektív bizonyíték lehet:

- jóváhagyott célkitűzések,
- akcióterv,
- KPI mérési eredmények.

Vezetői felelősség és stratégiai szemlélet

A követelmény nem kizárólag az ISO 14001 rendszert érinti. Minőségirányítási, információbiztonsági, energiairányítási vagy akár antikorrupciós rendszerben is értelmezendő.

Például:

- Egy IT-szolgáltató esetében az adatközpont energiahatékonysága üzleti és információbiztonsági kockázat is lehet.
- Egy élelmiszeripari vállalatnál az alapanyag-ellátás sérülékenysége közvetlen üzletmenet-folytonossági kérdés.

- Egy tanúsító szervezetnél a megrendelői elvárások és reputációs kockázatok jelenhetnek meg.

A vezetőségnek bizonyíthatóan állást kell foglalnia: releváns-e a szervezet számára az éghajlatváltozás, és ha igen, milyen mértékben.

Fenntarthatóság, mint üzleti lehetőség

A megfelelés nem adminisztratív teher, hanem versenyelőny.

Azok a szervezetek, amelyek rendszerszinten kezelik a kérdést:

- stabilabb működést biztosítanak,
- javítják reputációjukat,
- erősítik ügyfélbizalmukat,
- felkészültebben reagálnak a szabályozási változásokra,
- növelik piaci esélyeiket.

Összegzés

Az ISO szabványok 2024-es kiegészítése világossá teszi: **az éghajlatváltozás kezelése a vezetői felelősség és az irányítási rendszerek integráns része.**

Nem új tanúsítványról van szó, hanem érettebb, tudatosabb és stratégiaileg megalapozott működésről.

A sikeres szervezetek nem csupán reagálnak a változásokra – előre gondolkodnak, dokumentálnak, mérnek és bizonyítanak.

Budapest, 2026.03.27.

Kovács Antal
MCert Kft.

